

Sztuka przeciw wojnie i faszyzmowi w XX i XXI wieku **24 października 2019**

11:00–14:00 Sesja 1

- 11:00-11:30 Joanna Mytkowska, wprowadzenie,
11:30-12:00 Jenny Nachtigall, „Sprzeczność i obieg: (antyfaszystowska)
polityka formy w berlińskim ruchu Dada i poza nim”,
12:00-12:30 Dorota Jarecka, „Pięść podniesiona”,
12:30-13:00 Agata Pietrasik, „Figury oporu: Maja Berezowska i artystki z
Ravensbrück”,
13:00-14:00 Dyskusja

14:00–15:00 Przerwa

- 15:00–16:30 **Dyskusja**
z udziałem dyrektorów instytucji należących do europejskiej
konfederacji muzeów „L’Internationale”.
Uczestniczą: Charles Esche (Van Abbemuseum, Eindhoven),
Zdenka Badovinac (MG + msum, Lublana), Manuel Borja-Villel
(Museo Reina Sofia, Madryt), Meriç Öner (SALT, Stambuł,
Ankara), Ferran Barenblit (MACBA, Barcelona), Bart de Baere
(M HKA, Antwerpia), Joanna Mytkowska (Muzeum Sztuki
Nowoczesnej w Warszawie).
Rozmowę prowadzi Sebastian Cichocki, główny kurator
Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie.

17:00–19:00 Sesja 2

- 17:00-17:30 David Crowley, „Guernica po 1945”,
17:30-18:00 Piotr Słodkowski, „Przeciw wojnie, przeciw faszyzmowi, ale czy
tylko? Napiętnowani Marka Oberländera”,
18:00-18:30 Justyna Balisz-Schmelz, „Wschodnioniemieckie requiem.
Antyfaszyzm niepokorny w NRD”,
18:30-19:00 Dyskusja

Biogramy i abstrakty

Justyna Balisz-Schmelz

Historyczka i krytyczka sztuki, absolwentka historii sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie w 2015 roku obroniła pracę doktorską napisaną pod kierunkiem dr hab. Marii Hussakowskiej. W latach 2005–2010 studiowała historię sztuki oraz wiedzę o teatrze na Humboldt-Universität, a następnie na Freie Universität w Berlinie. Publikowała m.in. w „Przeglądzie Zachodnim”, „Jahrbuch der Deutschen Akademie der Wissenschaften zu Berlin”, „Zeszytach Artystycznych” oraz w tomie Display. Strategie Wystawiania (Universitas 2012). Jest autorką kilku przyczynków do katalogów wystaw oraz kilkudziesięciu tekstów krytycznych, które ukazały się m.in. na łamach czasopism: „arteaon”, „Obieg”, „Szum” oraz „Fragile”. Zajmuje się także przekładami z zakresu historii i teorii sztuki z języka niemieckiego. Współpracowała z Międzynarodowym Centrum Kultury oraz ze Śródmiejskim Ośrodkiem Kultury w Krakowie, a także z Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie. Wykłada na kulturoznawstwie Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jej zainteresowania naukowe ogniskują się wokół badania możliwości aplikacji kulturoznawczych teorii pamięci zbiorowej na polu sztuk wizualnych, w szczególności w sztuce niemieckiej po 1945 roku.

Abstrakt wystąpienia „Wschodnioniemieckie requiem. Antyfaszyzm niepokorny w NRD”

Niemcy po 1945 roku stanowiły istne laboratorium powojennych zmagania z dziedzictwem faszyzmu, w wymiarach tak politycznym, społecznym jak i kulturowym. Gorycz porażki odczuwana była tu równie silnie jak ulga z wyzwolenia, losy ofiar spletały się z biografiami katów, a ponad głowami mieszkańców ścierały się fronty zimnej wojny. Scalające ideowo powojenne Niemcy hasło antyfaszystowsko-demokratycznej odnowy, w procesie pogłębiania się ideologicznej polaryzacji, przetrwa w NRD jako broń polityczna i kulturowa, służąca do zbijania „kapitału moralnej wyższości” nad Niemcami z Zachodu. Skrojone wprawdzie pod potrzeby partyjnej propagandy, tworzyło silny etyczny imperatyw nakłaniający wschodnioniemieckich artystów do mierzenia się z tematami, których tabuizacja na Zachodzie postępowała wprost proporcjonalnie do wzrostu gospodarczej prosperity.

David Crowley

Historyk, wykładowca NCAD w Dublinie. Autor książek *Socialism and Style. Material Culture in Post-war Eastern Europe* (2000), *Warsaw* (2003), *Socialist Spaces. Sites of Everyday Life in the Eastern Bloc* (2003) oraz *Pleasures in Socialism: Leisure and Luxury in the Eastern Bloc* (2010). Kurator wystaw, między innymi: *Cold War Modern* (z Jane Pavitt) w Victoria and Albert Museum w Londynie (2008–2009) i *Notatki z podziemia. Sztuka i muzyka alternatywna w Europie Wschodniej 1968–1994* (z Danielem Muzyczukiem) w Muzeum Sztuki w Łodzi (2016–2017) i *Akademie der Künste* w Berlinie (2018).

Abstrakt wystąpienia „Guernica po 1945”

W jaki sposób „Guernica”, Picassowski akt oskarżenia wymierzony w faszyzm, rozpowszechniana była w mediach – druku, filmie i telewizji – w pierwszych dekadach zimnej wojny? W tym procesie „remediacji” nie chodziło jedynie o zwiększenie zasięgu obrazu i jego „skuteczności” – był to także sposób na włączenie innych zagadnień politycznych, takich jak zagrożenie niesione przez broń nuklearną, projekt denazyfikacji powojennych Niemiec czy amerykańska przemoc w Wietnamie. Co traci się i co zyskuje w procesie reprodukcji, w odniesieniu do Guerniki i historii powielania tego obrazu po 1945 roku?

Dorota Jarecka

Historyk i krytyk sztuki, kuratorka. Jest współautorką książki Erna Rosenstein. Mogę powtarzać tylko nieświadomie wydanej w 2014 roku w Warszawie, którą poprzedziła seria wystaw artystki w Fundacji Galerii Foksal w Warszawie (2011), w Galerii Art Stations w Poznaniu (2011) oraz w Królikarni, Muzeum im. X. Dunikowskiego w Warszawie (2014). Opublikowała książkowy wywiad z Andą Rottenberg Już trudno (2013). Do 2012 pracowała jako krytyk sztuki w „Gazecie Wyborczej”. Obecnie przygotowuje pracę doktorską w Instytucie Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk.

Abstrakt wystąpienia „Pięść podniesiona”

W historii ruchu robotniczego związanego z komunistyczną lewicą „antyfaszyzm” to jedno z najbardziej zmistyfikowanych pojęć. Powodem jest niestabilność semantyczna pojęcia „faszyzm” w języku propagandy komunistycznej. Było ono stosowane co najmniej w dwóch funkcjach. Raz jako określenie konkretnych historycznych formacji, innym razem w funkcji perswazyjnej, jako epitet służący napiętnowaniu wroga, narzędzie bieżącej walki politycznej. W referacie „Pięść podniesiona”, analizować będę związki tej złożonej sytuacji językowo-ideowej ze sztuką. Okres lat 1933-1952 potraktuję jako całość. Artyści, których prace wejdą w obszar tak zakreślonego tematu to: Andrzej Wróblewski, Marian Bogusz, Henryk Gotlib, Leopold Lewicki, Henryk Wiciński, Stanisław Osostowicz, Jonasz Stern, Erna Rosenstein. Pokażę momenty w których teksty sztuki rozchodzą się z tekstami ideologii. Jeśli polityczny język epoki jest performatywem, sztuka zawodzi jego oczekiwania, wytwarzając w ten sposób własną sprawczość.

Jenny Nachtigall

Profesorka teorii i historii sztuki współczesnej (lat 2019-20) w Staedelschule Schule we Frankfurcie. Studiowała historię sztuki, kulturoznawstwo i filozofię w Lueneburgu i Londynie (2005-2009). W latach 2014-2019 Nachtigall pracowała w Instytucie Filozofii / Teorii Estetyki Akademii Sztuk Pięknych w Monachium. Wcześniej pracowała jako researcherka w Tate Modern w Londynie (2010-11) i uczyła m.in. na Uniwersytecie Humboldta w Berlinie i na Wydziale Historii Sztuki na University College London (UCL), gdzie ukończyła również doktorat zatytułowany „Form as Contradiction. Berlin Dada's Impossible Formalisms” (publikacja w przygotowaniu). W 2013-14 zrealizowała projekt "art and (re)production" (HU Berlin, UCL) wraz z Dorotheą Walzer, a w 2017 współorganizowała wystawę oraz projekt magazynu *Klassensprachen / Class Languages* wraz z Evą Birkenstock, Kerstin Stakemeier i Stephanie Weber. Píše m.in. dla *Artforum* i *Texte zur Kunst*.

Abstrakt wystąpienia „Sprzeczność i obieg: (antyfaszystowska) polityka formy w berlińskim ruchu Dada i poza nim”

Wychodząc od szeregu technik obrazowych i performatywnych, które były rozwijane w kręgu berlińskiego ruchu Dada między 1918 a ok. 1922 rokiem, wystąpienie skupi się na zmianach i momentach ciągłości, jakie charakteryzowały jawnie antyfaszystowskie ilustracje, montaże i fotografie, które artyści tacy jak George Grosz i John Heartfield wykonywali pod koniec lat dwudziestych XX wieku dla radykalnych czasopism komunistycznych i lewicowych (np. *AIZ*, *Rote Fahne*). Autorka jest szczególnie zainteresowana prześledzeniem jak to, co można rozumieć jako specyficzne dla berlińskiego ruchu Dada podejście do „formy jako sprzeczności”, odnosi się do polityki masowego obiegu, która to na przykład określiła późniejszą reakcję Heartfielda na nasilenie się faszyzmu. W jaki sposób i dlaczego polityka ta różni się od tej charakterystycznej dla innych kontekstów artystycznych międzywojennej Europy (jak np. krąg wokół George'a Bataille'a we Francji lub rumuński surrealizm Gherasima Luca'y). Analizując pytania o media i mity, afekty i przemoc, wystąpienie rozważa, czy poprzez te historyczne strategie można wyciągnąć wnioski (a jeśli tak, to jakie) dla różnych krajobrazów politycznych i artystycznych współczesności.

Agata Pietrasik

Historyczka sztuki, absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego i Freie Universität w Berlinie, gdzie napisała doktorat poświęcony sztuce lat 40-tych w Polsce, badający wzajemne relacje pomiędzy estetyką, etyką i polityką tej dekady. Jest współautorką, razem z Piotrem Ślōdkowskim, książki „Czas debat. Antologia krytyki artystycznej z lat 1945-54”. Jej zainteresowania badawcze dotyczą powojennego modernizmu w Europie, reprezentacji Holocaustu i drugiej wojny światowej w sztukach wizualnych, oraz współczesnych im kontekstów polityczno-społecznych. Była stypendystką Niemieckiej Wymiany Akademickiej DAAD, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, *Deutsches Forum für Kunstgeschichte* w Paryżu, a obecnie *Institut national d'histoire de l'art* w Paryżu.

Abstrakt wystąpienia „Figury oporu: Maja Berezowska i artystki z Ravensbrück”

Maja Berezowska jest artystką znaną głównie z ilustracji, karyktur, czy też frywolnych rysunków erotycznych, które ukazały się w wielu czasopismach i książkach. Nieco mniej znany jest wojenny rozdział twórczości artystki, która była więźniarką najpierw Pawiaka, a potem obozu koncentracyjnego w Ravensbrück. W tym czasie rysowała, parafrazując słowa G. Didi-Hubermana, mimo wszystko, portretowała swoje współwięźniarki i życie w obozie. W 1946 roku, razem z Jadwigą Simon-Pietkiewicz, zorganizowała wystawę rysunków z Ravensbrück w Szwecji, gdzie przebywała po wyzwoleniu z obozu.

Referat problematyzuje obozowe prace Berezowskiej w kontekście pratyk artystycznych innych więźniarek Ravensbrück . wspomnianej wyżej Simon-Pietkiewicz, Marii Hiszpańskiej, czy też Jeannette L'Herminier i Violette Lecoq. W centrum tych rozważań są pytania o rysunek rozumiany jako specyficzne medium zapisu doświadczeń wojennych oraz o twórczość artystyczną definiowaną jako praktykę oporu.

Piotr Słodkowski

Historyk sztuki, adiunkt w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Absolwent programu doktorskiego Akademii Artes Liberales. Autor książki *Modernizm żydowsko-polski. Henryk Streng / Marek Włodarski a historia sztuki* (2019). Redaktor tomów *Przestrzeń społeczna. Historie mówione Złotego Grona i Biennale Sztuki Nowej* (2014) oraz (z Agatą Pietrasik) *Czas debat. Antologia krytyki artystycznej z lat 1945–1954* (2016). Dwukrotny laureat Nagrody Stowarzyszenia Historyków Sztuki im. Szczęsnego Dettloffa (2017, 2018). Interesuje się polską i środkowoeuropejską sztuką XX wieku w perspektywie współczesnej myśli humanistycznej.

Abstrakt wystąpienia „Przeciw wojnie, przeciw faszyzmowi, ale czy tylko? Napiętnowani Marka Oberländera”

Punktem wyjścia wystąpienia jest przekonanie, że *Arsenał* (1955) należy widzieć nie tylko jako ważne wydarzenie w historii „polskiej ideozy” (relacji sztuki i polityki, socrealizmu i odwilży), lecz także jako ważne miejsce wyłaniania się sztuki dotyczącej problemu wojny i Zagłady. Przyjmując tę optykę, skupię swoją uwagę na *Napiętnowanych* Marka Oberländera. Odnosząc obraz do nazistowskich dokumentów wizualnych z gett oraz umieszczając obraz w kontekście socjo-historycznym powojnia i odwilży, będę chciał pokazać *Napiętnowanych* jako cenne świadectwo historyczne; reprezentację, która jest przykładem realizacji ideologicznego hasła *Przeciw wojnie, przeciw faszyzmowi*, a zarazem śladem trudnej egzystencji Żydów w Polsce nie tylko w czasie okupacji hitlerowskiej, lecz także w realiach PRL.

Internacjonalizm po końcu globalizacji

25-26 października 2019

25.10.2019 Konferencja

10:00-10:30 Jesús Carrillo, Sebastian Cichocki, Kuba Szreder, Mabel Tapia
– wprowadzenie

10:30–12:00 Poza realizm kapitalistyczny

10:30-10:45 Yaiza Hernández Velázquez, "Uniwersalne na końcu tęczy",
10:45-11:00 Marco Baravalle, "Poza realizm kapitalistyczny: projekt i utopia",
11:00-11:15 Keir Milburn, "Czy żyjemy w czasach acid komunizmu?",
11:15-11:30 Rok Antyfaszystowski, "Zaskakujące sojusze. Mapując Rok
Antyfaszystowski",
11:30-12:00 Dyskusja

12:00–12:15 Przerwa

12:15–13:30 Linie frontu: naturalne i cyfrowe

12:15-12:30 Joanna Bednarek, "Strach i ciekawość: H.P. Lovecraft w
czasach antropocenu",
12:30-12:45 Tomislav Medak, "Akceleracja technokapitalizmu i polityka
braku współudziału",
12:45-13:00 Ana Teixeira Pinto, "Kapitalizm o transhumanistycznej twarzy:
fasyzmu życie po życiu i cyfrowa granica",
13:00-13:30 Dyskusja

13:30–14:30 Przerwa

14:30–16:00 Od internacjonalizmu do alterglobalizmu

14:30-14:45 Angela Dimitrakaki, "Od internacjonalizmu do
antynacjonalizmu: kwestionowany ale konieczny krok dla
współczesnego antyfasyzmu",
14:45-15:00 Vasyl Cherepanyn, "Przeciwko antykomunistycznej
Międzynarodówce",
15:00-15:15 Charles Esche, "Dekolonizacja Europy Zachodniej oznaczać
musi także demodernizację",
15:15-15:30 Zeyno Pekünlü, "Zaćmienia strategii",
15:30-16:00 Dyskusji

16:00–16:15 Przerwa

16:15–17:45 Formy działania/formy tężczenia

16:15-16:30 Keep it Complex, "Jednoczcie się przeciw podziałom -
Organizujcie z innymi - Wcielajcie w życie",
16:30-16:45 Theo Prodromidis, "Realia i możliwości działania",
16:45-17:00 Zuzanna Hertzberg, "Artywizm jako antyfaszyzm codzienny",
17:00-17:15 Sabina Sabolović (WHW), "Rewizja i ciągłość antyfaszyzmu",
17:15-14:45 Dyskusja

26.10.2019 Zgromadzenie

11:00-18:00 Propozycje dla antyfaszystowskiej Międzynarodówki. Projekty,
działania, sieci, instytucje i sposoby przetrwania.
Facylitacja: Marsha Bradfield

11:00-11:30 Wprowadzenie: Marsha Bradfield, Kuba Szreder, Jesus Carrillo

11:30-13:00 Wystąpienia i prezentacje z:

- propozycjami projektów i działań, które mogą być odpowiedzią na obecny kryzys kapitalizmu, nasilające się postawy faszystowskie i katastrofę klimatyczną, w skali lokalnej jak i globalnej;
- pomysłami na tworzenie i wzmacnianie sieci wspomagających wymianę informacji i koordynację działań na poziomie ponadlokalnym;
- propozycjami na działania demokratyzujące instytucje sztuki i pozaartystyczne, promujące formy współpracy z ruchami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim, jak również ich ochronę przed takimi zagrożeniami antydemokratycznymi jak autorytarna cenzura, oszczędności, elityzm, komercjalizacja – i umożliwienie im pełnienie roli katalizatora zmian społecznych;
- działaniami mającymi na celu podtrzymanie radykalnych praktyk społecznych w środowiskach artystycznych, akademickich i w kulturze, oraz propozycjami zwalczania systemów ucisku, które miałyby na celu zablokowanie tego rodzaju praktyk praktyki.

13:00-14:00 Praca w grupach roboczych

14:00-15:00 Przerwa

15:00-17:00 Praca w grupach roboczych

17:00-18:00 Sesja podsumowująca

Biogramy i abstrakty

Marco Baravalle

Kurator, członek kolektywu S.a.L.E. Docks prowadzącego niezależną przestrzeń artystyczno-aktywistyczną w Wenecji, jak również członek zespołu badawczego INCOMMON (Uniwersytet luav w Wenecji), skupiającego się na związkach między sztuką, teatrem i aktywizmem.

Abstrakt wystąpienia "Poza realizm kapitalistyczny: projekt i utopia"

Jeśli „łatwiej jest wyobrazić sobie koniec świata niż koniec kapitalizmu”, to w trakcie obecnego kryzysu ekologicznego ruchy na rzecz sprawiedliwości klimatycznej pokazują, że to właśnie reprodukcja kapitalizmu kładzie kres światu jaki znamy. Jeśli nasze rozumienie kapitalizmu jako planetarnej maszyny śmierci rośnie, nie oznacza to, że jesteśmy w stanie zerwać z realizmem kapitalistycznym. W rzeczywistości kapitalizm wciąż ma szerokie spektrum możliwości: od reakcyjnych, populistycznych i neofaszystowskich, po wersje „zielone”, „niebieskie” lub zrównoważone. Jaką rolę może odegrać sztuka w tym scenariuszu? Oczywiście byłoby wspaniale, gdybyśmy mogli mówić z perspektywy, w której ruchy artystyczne i społeczne byłyby zjednoczone w jednej nierozróżnialnej maszynie, ale tak nie jest (przynajmniej przez większość czasu). Jak więc wyrwać się z klatki realizmu kapitalistycznego? Czy można myśleć, że sztuka i praca intelektualna są siłami, które łączą to, co wcześniej było oddzielone, czyli projekt i utopię? Jak wprowadzić w ruch nasze wyobrażenie o alternatywnych przyszłościach? Jak przekraczamy instytucjonalny obieg sztuki? Jak przekształcamy nieszkodliwe reprezentacje alternatywnych przyszłości w maszyny zdolne do obalenia teraźniejszości? Z drugiej strony, jak wzmocnić nasze polityczne projekty antykapitalistyczne siłą współwyobrażania?

Joanna Bednarek

Filozofka, tłumaczka i pisarka. Autorka książek „Polityka poza formą: ontologiczne uwarunkowania filozofii polityki”, „Linie kobiecości: jak różnica płciowa przekształciła literaturę i filozofię?”, „Życie, które mówi. Nowoczesna wspólnota i zwierzęta” oraz „Pochodzenie rodziny”. Członkini redakcji czasopisma naukowego „Praktyka Teoretyczna”. Tłumaczyła (między innymi) Rosi Braidotti, Donnę Haraway i Karen Barad. Współpracowała z „Krytyką Polityczną” w latach 2006-2009. Jej zainteresowania obejmują obszary takie jak poststrukturalizm, feminizm, autonomistyczny marksizm i literatura.

Abstrakt wystąpienia "Strach i ciekawość: H.P. Lovecraft w czasach antropocenu"

Obecny wzrost faszyzmu można postrzegać między innymi jako reakcję na wiedzę o globalnym ociepleniu – próbę stłumienia wiedzy o trwającej katastrofie i poszukiwania iluzorycznego bezpieczeństwa. Jednocześnie możemy zaobserwować wzrost znaczenia pisarstwa H.P. Lovecrafta dla współczesnej fikcji i teorii spekulatywnej. Zjawisko to może niepokoić, ponieważ, jak mówi China Miéville, „Lovecraft jest zadziwiającym pisarzem wizjonerskim, a źródłem jego wizji, w wielu przypadkach, jest nienawiść rasowa”, jednakże wielu jego zwolenników próbuje zlekceważyć ten rasizm. Nie jest to jednak regułą, ponieważ szereg pisarzy i naukowców, którzy używają, przerabiają i analizują prace Lovecrafta, korzysta z narzędzi dostarczanych przez teorie feministyczne, queerowe i lewicowe oraz ruchy społeczne.

Jak stwierdza Lovecraft, „najstarszą i najsilniejszą emocją ludzkości jest strach, a najstarszą i najsilniejszą obawą jest strach przed nieznanym”. Oczywiście nie jest to prawdą; równie podstawową i ważną emocją jest nieodparta ciekawość nieznanego, o czym świadczą same teksty Lovecrafta. Ich obecne odczytywanie i reinterpretacje, zarówno literackie, jak i teoretyczne, mają właśnie na celu zbadanie związku strachu przed tym, co nieludzkie i krzyżowaniem ras oraz chęci połączenia się z pogardzanym i budzącym strach obiektem/ abiektem. Celem prezentacji jest przeanalizowanie obecnego wspólnego libidinalnego asamblażu i przejście do sedna obaw i pragnień otaczających globalne ocieplenie i życie w antropocenie.

Vasyl Cherepanyn

Kierownik Centrum Badań nad Kulturą Wizualną (VCRC, Kijów). Pracuje jako wykładowca na Wydziale Kulturoznawstwa Akademii Kijowsko-Mohylańskiej. Kurator projektów The European International (Rijksakademie van beeldende kunsten, Amsterdam) i Hybrid Peace (Stroom, The Hague). Współredaktor publikacji "'68 NOW" (Archive Books, 2019) oraz "Guidebook of The Kyiv International" (Medusa Books, 2018), towarzyszącej The Kyiv International - Kyiv Biennial 2017, którego organizatorem (obok The School of Kyiv - Kyiv Biennial 2015) jest VCRC.

Abstrakt wystąpienia "Przeciwko antykomunistycznej Międzynarodówce"

Od „dekomunizacji” na Ukrainie i w Polsce po niemieckie hasło „NRD nigdy nie istniała”, od kontrrewolucyjnych reżimów autorytarnych w Rosji i Turcji po rządzących populistów w Austrii i we Włoszech, radykalne postawy i wrogość stale rosną, a mowa nienawiści rozprzestrzenia się zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Być może to właśnie dzisiejszy „antykomunizm bez komunistów” służy jako wspólny negatywny znacznik wszystkich trendów politycznych zebranych zwykle pod nazwą „antyliberalizm”. W jaki sposób deklaruje się antykomunizm torujący drogę do neofaszyzmu normalizującego nowo powstałe awatary starych ideologii nienawiści? Co jest potrzebne, aby odzyskać antyfaszystowskie fundamenty powojennej demokracji w obecnym otoczeniu konsensusu antyimigranckiego i rozbudzonych nastrojów antysemitycznych?

Angela Dimitrakaki

Pracuje na Uniwersytecie Edynburskim. W swoich badaniach używa marksizmu i feminizmu do analizowania złożoności globalnego kapitalizmu, głównie w odniesieniu do sztuki i kultury. Niedawno współredagowała specjalne wydanie czasopisma naukowego "Third text" (jesień 2019) poświęcone tematowi antyfaszyzmu, sztuki i teorii.

Abstrakt wystąpienia "Od internacjonalizmu do antynacjonalizmu: kwestionowany ale konieczny krok dla współczesnego antyfaszyzmu"

Wystąpienie dotyczy kluczowych koncepcji konferencji, czyli „internacjonalizmu” i „globalizacji”, w odniesieniu do antyfaszyzmu jako antykapitalistycznej edukacji politycznej. Argumentuje, że kapitalistyczna globalizacja z pewnością się nie kończy, ale raczej i nieuchronnie rozwija się jako złożony projekt neoimperialistyczny, w którym neoliberalizm i narodowy protekcjonizm odgrywają złożoną rolę. Mówi, że „globalizacja” poprzez koncepcyjne dostosowanie się do radykalnego wyobrażenia o walce o równość może być znacznie bardziej postępową niż „internacjonalizm”, koncepcja, która ostatecznie zachowuje wyobrażony naród jako swój rdzeń, podział między klasami musi być z nią związany, a ona organizuje rzeczywistość w skali globalnej w ramach kapitalistycznego porządku imperialistycznego. Argument opiera się na marksistowskich analizach rekonstrukcji klas i wykorzystuje teorie feminizmu i antyimperializmu.

Charles Esche

Dyrektor Van Abbemuseum w Eindhoven. Profesor sztuki współczesnej i kuratorstwa, wykładowca programu "The MRes Art Exhibition Studies" w Central Saint Martins w Londynie, oraz wykładowca Jan van Eyck Academie w Maastricht. Współzałożyciel Afterall Journal and Books. Poza muzeum był (współ)kuratorem wystaw "Le Musée Égaré" (Kunsthall Oslo 2017) i "Printemps de Septembre" (Toulouse 2016); Dżakarta Biennale (2015); 31. Biennale w São Paulo (2014), U3 Triennale (Ljubljana 2011); RIWAQ Biennale (Palestyna 2007 i 2009); Biennale w Stambule (2005); Gwangju Biennale (2002). Przewodniczący CASCO Art Institute w Utrechcie. Otrzymał nagrodę Princess Margriet w 2012 i nagrodę CCS Bard College w 2014 (w kategorii Curatorial Excellence).

Abstrakt wystąpienia "Dekolonizacja Europy Zachodniej oznaczać musi także demodernizację"

Gdy zbrodnie drugiej wojny światowej znikają z żywej pamięci, możliwe staje się połączenie na nowo dłuższych trajektorii historycznych z tą straszną przeszłością. W szczególności historia kolonialna, która

jest udziałem większości Europy zachodniej, odegrała także swoją rolę zarówno na zachodzie (Wyspy Brytyjskie, Skandynawia), jak i na wschodzie (Polska, Bałkany) Europy. Muzea sztuki współczesnej są pod wieloma względami opiekunami części tego dziedzictwa przynajmniej kiedy zrozumie się, że niemożliwe jest oddzielenie nowoczesności i kolonialności. W moim wystąpieniu, spekuluję na temat tego, w jaki sposób muzea w zachodniej Europie musiałyby się zdemodernizować w ramach swojej kontrybucji do szerszych procesów dekolonizacji, oraz tego, w jaki sposób szeroki front antyfaszystowski musi sprostać uniwersalistycznym oraz pojedynczym ambicjom stojącym za sztuką współczesną. Opowiadając różne historie i dekolonizując narracje o rozwoju sztuki nowoczesnej i współczesnej, chcę zasugerować, że muzea sztuki nowoczesnej mają do odegrania kluczową rolę w określeniu bardziej „multipistemologicznej” teraźniejszości (Maria Iñigo Clavo).

Zuzanna Hertzberg

Malarka, autorka instalacji, działań performatywnych, artystka i edukatorka. Zajmuje się tematyką pamięci i ciała, a także zagadnieniami związanymi z szeroko rozumianą tożsamością i geopolityką. Brała udział w wielu wystawach w Polsce i za granicą. Jest członkinią Koalicji Antyfaszystowskiej, a także współzałożycielką Żydowskiego Bloku Antyfaszystowskiego.

Abstrakt wystąpienia "Artywizm jako antyfaszyzm codzienny"

W swoim wystąpieniu zajmę się czterema kluczowymi elementami mojej artystycznej praktyki: sztuką jako antyfaszystowskim feminizmem codziennym; moim doświadczeniem w budowaniu kontaktów międzynarodowych; Żydowskim Blokiem Antyfaszystowskim jako częścią szerszej koalicji antyfaszystowskiej i ostatnim elementem: moimi performansami, asamblażami, instalacjami, kolażami i wykorzystaniem archiwów jako środka edukacyjnego.

Keep It Complex

Sprzyjająca współpracy i rozwijająca się organizacja, która przeciwstawia się kwestiom politycznymi poprzez pomysły i działania. Powstała w ramach kampanii Remain prowadzonej przez artystów podczas referendum w Wielkiej Brytanii w 2016 r. Keep It Complex polega na wyjaśnieniu, czego chcemy i zbiorowym opracowywaniu sposobów, aby uzyskać to, czego chcemy: pokojowego, opiekuńczego, rozgniewanego, anty-oszczędnościowego, opartego na faktach, własnej roboty, ponadnarodowego, walczącego, niechlujnego, przyjaznego dla rodziny, queerowego, zintegrowanego, międzypokoleniowego, hojnego, zróżnicowanego społeczeństwa. Chodzi o wykorzystanie sztuki do prowadzenia rozmów z ludźmi, z którymi zwykle nie rozmawiasz. Chodzi o niepoddawanie się strachowi i apatii.

Abstrakt wystąpienia "Jednoczcie się przeciw podziałom - Organizujcie z innymi - Wcielajcie w życie"

Są to tytuły trzech ostatnich Corocznych Dni Aktywacyjnych organizowanych przez Keep it Complex. Nadają ton krótkiej prezentacji, w której wykorzystamy niektóre z naszych zasad i narzędzi, aby podzielić się tym, co robimy.

Uznając fakt, że radykalna praktyka jest zawsze bardziej niechlujna niż radykalne idee i niezadowolona z częstego braku związku między tym, jak instytucje sztuki tworzą swój program z radykalnych idei, a rzeczywistym doświadczaniem tych idei, Keep it Complex jest samoorganizującym się dążeniem, by obstać przy naszych warunkach, kiedy chodzi o zasypianie przepaści między mówieniem a działaniem.

Tomislav Medak

Doktorant w Centrum Kultur Post-digitalnych Uniwersytetu Coventry. Członek zespołu teoretycznego i wydawniczego Instytutu Multimediów/MAMA w Zagrzebiu, bibliotekarz-amatorem projektu Pamięć Świata/Biblioteki publicznej oraz artysta w zespole sztuk scenicznych BADco. Jego zainteresowania badawcze dotyczą technologii, rozwoju kapitalistycznego i przemiany postkapitalistycznej, ze szczególnym uwzględnieniem kryzysu środowiskowego, ekonomii politycznej własności intelektualnej i nierówności w techno-nauce. Jego teksty można znaleźć na stronie: <https://tom.medak.click>

Abstrakt wystąpienia "Akceleracja technokapitalizmu i polityka braku współudziału"

Akceleracja zmian technologicznych i rosnące transnarodowe powiązania akumulacji kapitału w ciągu ostatnich dwóch dekad przyspieszyły wzrost i upadek hegemonii kapitalistycznej demokracji oraz wielostronnej neoliberalnej globalizacji. Sieci cyfrowe były istotne dla neoliberalnego nowego uporządkowania globalnych relacji produkcji, ponieważ umożliwiały globalną gospodarkę łańcucha dostaw, która skorzystała z globalnej różnicy kosztów pracy i nierównej ekologicznie wymiany. Przyspieszone technologicznie ponadnarodowe procesy akumulacji kapitału osłabiły zdolności pracowników i społeczności do skutecznego kontestowania procesów gospodarczych na poziomie uczestnictwa politycznego i antagonizmu, umożliwiając jednocześnie ogromną redystrybucję w kierunku ludzi bogatych. Przyniosły one zalew coraz tańszych towarów konsumpcyjnych, jednocześnie czyniąc o wiele bardziej nieuchwytnymi fundamenty dobrobytu społecznego - żywność, mieszkanie, zdrowie, opiekę nad dziećmi i osobami starszymi, edukację, bezpieczeństwo społeczne i środowiskowe. To politycznie i ekonomicznie przygotowało grunt pod zastąpienie tego, co liberalne autorytarną kapitalistyczną rządowością, pod pojawienie się unilateralnego neoliberalizmu i wzrostu tendencji faszystowskich, które bronią strukturalnych przywilejów klasy, rasy, płci lub terytorium.

Keir Milburn

Wykładowca ekonomii politycznej i organizacji na uniwersytecie w Leicester. Jego najnowsza książka, "Generation Left", opublikowana przez Polity, wyjaśnia, dlaczego młodzi ludzie wybierają lewicę, podczas gdy starsi mają skłonności prawicowe. Współtworzy również podcast #ACFM w Novara Media.

Abstrakt wystąpienia "Czy żyjemy w czasach acid komunizmu?"

W ciągu ostatnich kilku lat dyskurs na temat acid komunizmu i acid Corbynizmu zdobył popularność w Wielkiej Brytanii, a nawet zaczął wpływać na dyskusję na temat polityki. W tej prezentacji Keir Milburn wyjaśnił to i kluczowe debaty na temat acid komunizmu przed zadaniem pytań, takich jak: Jakie elementy obecnej koniunktury umożliwiły tym ideom zaistnienie? I odwrotnie, co we współczesnych warunkach grozi sprowadzeniem dyskusji na temat acid komunizmu na manowce? Czy naprawdę można tworzyć politykę wokół radości zbiorowej? I czy naprawdę potrzebujemy Weird Left (dziwacznej lewicy)?

Zeyno Pekünlü

Artystka mieszkająca w Stambule. Obecnie prowadzi Program Pracy i Badań na Biennale w Stambule (ÇAP) dla młodych artystów i badaczy. Należy do kolektywów redakcyjnych czasopism poświęconych kulturze i polityce: eXpress, Bir + Bir i Read Thred. Jest także członkinią kilku lokalnych i międzynarodowych sieci politycznych, takich jak Müştereklerimiz (Nasz Wspólny), Dünyada Mekan (Miejsce na Ziemi), Solidarity Academies Network Turkey (Sieć Akademi Solidarności, Turcja), IRI (Institute of Radical Imagination, Instytut Radykalnej Wyobraźni).

Abstrakt wystąpienia "Zaćmienia strategii"

Scena polityczna w Turcji była nieprzewidywalna i niestabilna w ciągu ostatniej dekady. W związku z tym sam charakter pola politycznego podtrzymywał napięcie między obawą przed zmianą reżimu w kierunku jeszcze bardziej autorytarnych form a upartą nadzieją na odwrócenie tego rozwoju sytuacji przez wybory lub referendum. Z drugiej strony, debata na temat strategii przeciwstawiania się rosnącemu autorytaryzmowi nigdy nie była tak różnorodna. W tej prezentacji najpierw chciałabym skoncentrować się na tym, jak sposób nazwania zmian w reżimie politycznym, które odbiegają od naszej konwencjonalnej idei demokratycznego rządu, wpłynęłyby na nasze strategiczne decyzje; a następnie zastanowić się nad skomplikowaną i sprzeczną rolą instytucji kultury w Turcji w tak dwuznacznych i niepewnych czasach i kontekstami z perspektywy artystów i użytkowników instytucji kultury. Patrząc wstecz od dzisiejszego okresu „normalizacji” i nie odwracając się od udanych przykładów z przeszłości i potencjałów przyszłości, chciałabym zbadać, w jaki sposób przeszłe sojusze biją w dzwony zagrożenia dnia dzisiejszego.

Ana Teixeira Pinto

Pisarka i teoretyczka kultury mieszkająca w Berlinie. Jest wykładowczynią na DAI (Dutch Art Institute, Holenderski Instytut Sztuki) i Leuphana University w Lüneburgu. Jej teksty pojawiały się w publikacjach takich, jak Third Text, Afterall, Springerin, Camera Austria, e-flux journal, Mousse, Frieze, Domus,

Inaesthetics, Manifesta Journal lub Texte zur Kunst. Jest redaktorką The Reluctant Narrator (Sternberg Press, 2014) i mającej się ukazać serii książek o antypolitycznym zwrocie, która zostanie opublikowana przez Sternberg Press.

Abstrakt wystąpienia "Kapitalizm o transhumanistycznej twarzy: faszyzmu życie po życiu i cyfrowa granica"

Najbardziej znaczącą cechą skrajnie prawicowego ruchu, który stał się znany jako skrajna prawica, jest jego relacja z IT, a nie ze zmniejszonymi oczekiwaniami postindustrialnej klasy robotniczej. Argumentowałabym, że wskazuje to na nową konfigurację faszystowskiej ideologii kształtującej się pod egidą neoliberalnego zarządzania i z nią współpracującą. Jeśli każdy wzrost faszyzmu świadczy o nieudanej rewolucji, można powiedzieć, że wzrost tendencji kryptofaszystowskich w przemyśle technologicznym świadczy o niepowodzeniach „rewolucji cyfrowej”, której obietnice dotyczące gospodarki po niedoborze i uspołecznionego kapitału nigdy się nie spełniły. Z tej perspektywy internetowe wojny kulturowe są wyznacznikiem większej bitwy wokół de-westernizacji, imperializmu i białej hegemonii.

Theo Prodromidis

Artysta i reżyser. Od 2017 roku jest artystą wizytującym w ramach programu Risk Change na Wydziale Historii i Filozofii Nauki Uniwersytetu Narodowego im. Kapodistriasa w Atenach oraz wolontariuszem w Szkole Otwartej dla Imigrantów w Pireusie. Jest członkiem Institute of Radical Imagination (Instytutu Radykalnej Wyobraźni) i członkiem Solidarity Schools Network (Sieci Szkół Solidarności). W latach 2019-2020, stypendysta Artworks, programu stypendialnego dla artystów Fundacji Stavrosa Niarchosa.

Abstrakt wystąpienia "Realia i możliwości działania"

Sytuacja nie pozwala nawet na znalezienie czasu, by sformułować pytanie, a tym bardziej pytanie o to jak działać. Na to pytanie należy odpowiadać każdego ranka, kiedy zaczyna się cotygodniowe zgromadzenie, każdej nocy, gdy wdycha się gaz łzawiący, za każdym razem, gdy trzeba stawić czoła nacjonalistycznemu stosowaniu dogmatu „prawo i porządek”, a jednocześnie próbie pogodzenia walki społecznej i sprawiedliwości społecznej z wycofywaniem poparcia postępowych partii politycznych dla ruchów społecznych.

Czerpiąc z moich doświadczeń artysty mieszkającego w Atenach, obywatela mieszkającego w Exarchei, wolontariusza w Szkole Solidarności Imigrantów w Pireusie i członka Solidarity Schools Network (Sieci Szkół Solidarności), postaram się przedstawić realia i możliwości działania w edukacji i instytucjach kultury teraz i w najbliższej przyszłości.

Rok Antyfaszystowski

Ogólnopolska inicjatywa instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, ruchów społecznych, kolektywów oraz artystów, artystek, aktywistów i aktywistek. Rok Antyfaszystowski stawia sobie za cel upamiętnienie zmagani dawnych antyfaszystek i antyfaszystów oraz sprzeciw wobec obecności w sferze publicznej ruchów postfaszystowskich oraz takich, które dokonują apologii faszystowskich idei, dyskursów i praktyk.

Abstrakt wystąpienia "Zaskakujące sojusze. Mapując Rok Antyfaszystowski"

Rok antyfaszystowski działa poprzez sieć różnorodnych kontaktów, współpracy, zaskakujących sojuszy i wielokierunkowych przepływów. Podczas naszej interwencji zmapujemy tę sieć, koncentrując się na tym w jaki sposób różne świat sztuki, instytucje, władze lokalne, organizacje pozarządowe, media, kolektywy artystyczne i grupy aktywistyczne współpracują ze sobą w ramach Roku, wspierając się i ucząc od siebie nawzajem. Uważamy, że opracowane przez nas mechanizmy są dobrym punktem wyjścia do dyskusji na temat budowy szerokiej międzynarodowej koalicji antyfaszystowskiej.

Sabina Sabolović

Członkini kuratorskiego kolektywu What, How & for Whom (WHW) założonego w 1999 roku i działającego w Zagrzebiu i Berlinie (wraz z Ivet Ćurlin, Aną Dević i Natašą Ilić). WHW organizuje

projekty produkcyjne, wystawiennicze i wydawnicze oraz bierze udział w długoterminowych platformach współpracy i polityce kulturalnej. Od 2003 roku WHW przygotowuje programy dla miejskiej Gallerii Nova w Zagrzebiu. Oprócz tego kolektyw WHW kuratorował międzynarodowe projekty, w tym 11. Biennale w Stambule, 2009; Meeting Points 7 - „Dziesięć tysięcy forteli i sto tysięcy sztuczek” (Zagrzeb, Antwerpia, Kair, Hongkong, Bejrut, Wiedeń, Moskwa), 2013-14 oraz „Naprawdę przydatna wiedza”, Museo Reina Sofia, Madryt 2014. Ostatnio kuratorowały „My Sweet Little Lamb (wszystko, co widzimy, mogłoby być inaczej)” we współpracy z Kathrin Rhomberg, serię wystaw opartych na Kolekcji Sztuki Kontakt i odbywającą się w Zagrzebiu oraz w The Showroom w Londynie (we współpracy z Emily Pethick) w latach 2016-17. Obecnie członkinie WHW są dyrektorkami artystycznymi w Kunsthalle Wien.

Abstrakt wystąpienia "Rewizja i ciągłość antyfaszyzmu"

Rewizjonizm antyfaszyzmu rozpoczął się w Chorwacji od powstania niepodległego państwa. W sztuce, reakcja na to zajęła sporo czasu, a potem rozkwitła w małych, ale wytrwałych kręgach, wspieranych przez różne inicjatywy pozainstytucjonalne. Artyści i kuratorzy zareagowali symbolicznymi gestami, projektami interwencyjnymi, nowymi formami produkcji wiedzy ... Po prawie trzydziestu latach wiele strategii jest wyczerpanych, ale potrzeba nieustannej walki antyfaszystowskiej jest większa niż kiedykolwiek. Spróbuję pokazać niektóre przykłady oporu artystycznego i odpowiedzieć na pytanie, jakie działania mogą być przydatne na przyszłość?

Yaiza Hernández Velázquez

Wykłada na wydziale Kultur Wizualnych na Goldsmiths, University of London. Wcześniej przez sześć lat pracowała w Central Saint Martins-UAL, gdzie prowadziła studia magisterskie z wystawiennictwa. Przed powrotem do akademii pracowała przez ponad dekadę w instytucjach sztuki, w tym jako kierowniczka programów publicznych w MACBA (Barcelona), dyrektorka CENDEAC (Murcia) i kuratorka w CAAM (Las Palmas de Gran Canaria). Ostatnie publikacje to „Imagining Curatorial Practice after 1972” w *Curating after the Global* (MIT Press, 2019), „Cortocircuitos del museo y la autonomía” w *¡Autonomización! ¡Autonomía!* (TEA, 2019) oraz „Who Needs Exhibition Studies?” w *El Museo Foro* (UNAM, 2019).

Abstrakt wystąpienia "Uniwersalne na końcu tęczy"

Pozostając blisko określeń opisu „realizmu kapitalistycznego” przez Marka Fishera, ta krótka interwencja będzie próbowała wykonać dwie rzeczy. Po pierwsze, zbada stałą zasadność diagnostyki Fishera i kluczową rolę, jaką odgrywają tam formy produkcji kulturalnej. Po drugie, skoncentruje się na krytycznym stawianiu pytań do jednego z fragmentów, w którym tekst staje się normatywnym, nakazując „przeciwstawiania się globalizmowi Kapitału z jego autentyczną uniwersalnością”.

W RAMACH

**ROK AN
TYFASZY
STOWSK**

WSPÓŁFINANSOWANIE

|'internationale

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej „Kreatywna Europa”

PARTNERZY

| austriackie | forum | kultury |^{waw}

ffai

